

Kapitel 1

En överblick

Glömskan kommer snabbt. De flesta tycks sakna kunskap om förfäderna bortom mor- och farföräldrar, eller deras föräldrar. Släktforskningen förändrar detta och vi får en större förståelse för varifrån vi kommer och kanske varför vi tycker som vi tycker i många sammanhang. Våra föräldrar har uppfostrat oss, de har uppfostrats av sina föräldrar, som uppfostrats av sina föräldrar. Uppfostran förs från generation till generation som en kulturöverföring av normer och attityder till livet. Och inte minst har vi ärvt de gener som utgör grunden för våra egenskaper som individer.

Jag var mycket hos farmor Berta (1909-1992) när jag var liten och blev säkert påverkad av hennes bakgrund. Hon brukade berätta om sin barndom i Hälsingland och om syskonen och mamman som emigrerade till Nordamerika. När hon blev gammal sa hon: "Du glömmer väl inte bort mig!" Den här texten handlar om hennes förfäder. Det skulle visa sig att hon ärvt sitt efternamn från en Johan Schröder som kom till Göteborg i början av 1600-talet.

Det är en svindlande upplevelse att spåra förfäderna. Det är ens eget öde man följer. Så många möten i det förflutna är tillfälligheter. Slumpmässigheten på individens nivå gäller också på samhällsnivå.

Historikern Harari skriver i sin framtidshistoria *Homo deus* att vår värld har skapats av en slumpmässig händelsekedja.¹

En släktbiografi utgör en delmängd av folkets kollektiva biografi. Ju längre vi backar in i det förflutna, desto mer kollektiv blir biografien av två självklara anledningar: anorna är fler och utgör en större andel av den totala befolkningen, samt de har fler ättlingar i vår tid. Med andra ord, 1600-talsmänniskorna i den här texten är mer representativa för sin tid, och ger ett större genetiskt avtryck idag än vad 1800-tals människorna i berättelsen gör.

Hundratals livsöden utgör grunden för den här texten. De har grävts fram ur kyrkböcker och andra källor som en följd av egen och delvis andras släktforskning. Några ord om de dokument som framställningen är byggd på. Kyrkböcker har spelat en avgörande roll för 1700-och 1800-talet, även så för det tidiga 1900-talet. Dessa består av husförhörböcker och från 1800-talets slut församlingsböcker, vilka bygger på hushåll. Här finns också dop, vigsel och begravningsböcker, liksom flyttningslängder. Därtill kommer domböcker med bouppteckningar. Mantalslängder kan också nämnas, liksom geometriska jordeböcker där jag studerat kartor över byar och ägor för 1600-talet. Dessa är tillgängliga digitalt på nätet. Genom att använda olika arkivmaterial kan man spåra anor bakåt. Det är dock inte ovanligt att man luras av felaktiga uppgifter i kyrkböckerna, särskilt i husförhörböckerna. På nätet kan man även hitta släkttabeller som andra forskare lagt ut, de flesta seriösa men det finns också många oseriösa. Ett källkritiskt sinne är nödvändigt.

När det gäller äldre tider är man ofta beroende av andra släktforskare. Den Bromanderska samlingen är en redogörelse för släktförhållanden i

---

¹Harari, Y. N., *Homo deus. En kort historik över morgondagen*, 2018, s. 60.

ett stort antal släkter i Värmland, bland annat Schröder. De handskrivna anteckningarna finns på nätet.

Ibland har man användning av redogörelser över enskilda individer i Svenskt Biografiskt Lexikon, men det gäller i huvudsak mer framstående personer. Nämnas kan också kyrkans Herdaminnen över präster.

Har man tur har prästen skrivit en nekrolog över en avliden i begravningsboken, ett fenomen som tycks ha varit på modet under 1700-talet i en del socknar. Man kan även hitta redogörelser över individer i hembygdshistoriska böcker eller hela släkter i släktbiografier.

Men för flertalet enkla människor finns det bara uppgifter om födelse, vigsel, antalet barn och död, om ens det. Människorna passerar i det lilla titthål man har som utgörs av kyrkböcker. Man blir som en fysiker som studerar de minsta partiklarna, de gör saker när man tittar, annars vet man inte vad de har för sig.

I den här texten har jag inte alltid redogjort för varifrån olika uppgifter är hämtade, men det finns ett antal fotnoter placerade efter texten. De kyrkböcker som använts flitigast härrör från församlingarna i Bjuråker, Delsbo, Ljusdal och Fryksände (Torsby).

Historiskt sammanhang

Ofrånkomligen blir släkthistoria också folkhistoria eftersom personerna ofta representerar utsnitt från sin tids erfarenheter. Det är en slags övergripande mikrohistoria, och släkten blir en metod att följa familjer över tid. Att förhålla sig så utgör en nödvändighet om vi ska komma framåt med målet att binda ihop släktbanden, kedjans alla länkar.

Flertalet människor som figurerar i kommande kapitel levde mellan 1500-talet och 1900-talet. Det är en lång tid i Sveriges historia. Så mycket hände och så mycket förändrades. Det förändrade också människorna: deras syn på Gud, på äktenskap och barn, på döden, på våld och mycket mer. Här får vi endast tillfälliga inblickar i sådana frågor. Vi får föreställa oss ett samhälle där resor och transporter tog mycket tid. Människor gick och bar, ständigt detta bärande. Tidsuppfattningen var till stor del kopplad till jordbrukets cykler. På många håll identifierade man sig med socknen och landskapet snarare än nationen, och ståndstillhörigheten var grundläggande. Den stora majoriteten, allmogen, läste i äldre tider oftast ingenting annat än bibeln och kanske någon annan religiös text.

Särskilt 1600-talets samhällsutveckling påverkade villkoren för människorna i boken.² Stormaktstiden med sina ambitioner: trettioåriga kriget, ståndssamhället och den nya adeln, universitetets återkomst, invandringen, industrin, den indelta armén och de nya statstjänstemännen som skulle administrera Axel Oxenstiernas statsbygge. Ett exempel utgörs av borgarsonen Henrik Johansson Schröder som flyttar till Värmland och gör karriär som statstjänsteman.

Många av människorna i framställningen var påverkade av krigen. Några kom till Sverige som en direkt följd av trettioåriga kriget, andra kom från finska Savolax till följd av krigen i Finland. Antalet soldater bland Bertas förfäder är inte obetydligt. Det blir tydligare under 1700-talets många krig, och många omkommer med fattigdom som följd för änkor och barn.

Krigen med Danmark under 1500- och 1600-talet hade stor betydelse för ett antal människor i boken. Det var striderna om Älvsborgs fästning och danska attacker på stadsbildningarna i det som skulle bli Göteborg som

---

² En bra sammanfattning av perioden hittar man hos Villstrand, Nils Erik, *Sveriges historia 1600-1721*, 2011.

fick människor att förlora egendom och fly, inte minst gällde det Johan Schröder.

Stormaktstiden innebar ett uppsving för järnindustrin och ekonomin kring denna. Några av förfäderna var involverade i bruken som grundare, patroner, arrendatorer eller förvaltare. Flera av dessa aktörer var inflyttade från det tyska området, rekryterade av rika bruksägare. I Värmland kan vi också se hur borgare köper in sig i den lönsamma bruksindustrin, en efterfrågan som mycket drevs av krigen och behovet av vapen.

Det förekommer många präster i anorna under 1500- 1600- och 1700-talet, några nämnda i texten. De flesta fanns i Västergötland och Värmland, och minst en i Norrland. De uppvisar det så typiska giftermålsmönstret: präster eller prästsöner gifter sig med prästdöttrar. Det var inte så märkligt kanske, vi ser samma mönster hos adel, borgare och bönder. De olika stånden var som kast i samhället.

Religionen hade stor betydelse för styrningen av riket och häxprocesserna kom att utgöra ett extremt exempel på hur man försökte disciplinera folket. I den här framställningen snuddar vi vid häxprocesserna i Älvdalen där anorna ser släktingar och vänner dras in i rannsakingarna.

För bönderna i Hälsingland var 1600-talets krig högst påtagliga eftersom så många i dessa trakter var soldater. När det gäller jordbruket var det här en tid som så att säga väntar på de stora förändringarna. De skulle komma långt senare med skiften, nya metoder och befolkningsökning och emigration. I Hälsingland kom sågverksindustrin expansion att göra skogen värdefull, vilket kunde leda till konflikter om äganderätten. I jämförelse med senare tider fortsatte det traditionella

jordbrukssamhället, även om klimatet ofta var ogynnsamt till följd av det som kallats "lilla istiden". Åren kring 1600 var mycket kalla, men kallperioden skulle fortsätta till och med 1800-talet.

Ett nytt inslag i Hälsinglands skogar från tidigt 1600-tal var de så kallade svedjefinnarna, numera omdöpta till skogsfinnar. Statsrättsligt var de undersåtar som flyttade inom riket, men de tillhörde den finska "nationen", dvs. de var ett eget folk, med ett eget språk och en egen kultur. De flesta kom från östra Finland och området som kallas Savolax, väster om Karelen. De fick av kronan rättighet att slå sig ner på de stora kronoskogarna och bygga sig hemman. De var bönder som både svedjade, alltså odlade i askan efter bränd skog, hade boskap, fiskade, jagade och bedrev handel. Folket från Savolax klarade sig ofta bra i storskogen eftersom den var deras habitat.

Med sin särpräglade kultur i en svensk kontext, och det finska språket, kom skogsfinnarna inledningsvis att utgöra en egen subkultur i det svenska bondesamhället. De var kristna men hade också mer ålderdomliga ritualer och föreställningar, använde magi och tillbad naturen som jägarfolk plägar göra. I det källmaterial som jag använder framgår inte skogsfinnarnas kultur, men det finns intressant forskning på området som jag använder.³

När vi kommer till 1700-talet fortsätter krigen och många är de hälsingar i framställningen som drar ut i krig. Vi får också bekanta oss med kronolänsmän i Bjuråker och Delsbo, men också i trakten runt Sala. Borgerskapet tar allt mer plats och bruksekonomin fortsätter att expandera. Brukspatroner i Värmland beskrivs i framställningen.

---

³ Se t.ex. Gothe, R., *Från trolldom till kristendom*, 1943/1993; Gothe, R., *Hassela-finnarna*, 1942/1989.

Tre generationer Schröder var lantmätare från slutet av 1600-talet till mitten av 1800-talet. Vid mitten av 1600-talet hade lantmätarna i huvudsak varit sysselsatta med kartläggning av bondbyarna och deras jordar, sammanställda i de geometriska jordeböckerna. Under 1700-talet ritades kartor och från mitten av seklet blev man alltmer indragna i jorddelningsfrågor, skiftesreformen för effektivare jordbruk. Men antalet lantmätare var få, ett ovanligt yrke. "År 1757 examinerades 49 nya lantmätare och antalet verksamma lantmätare steg på ett år från 52 till 95".⁴

Under 1800-talet växer befolkningen snabbt. Teorin om vad som händer och förändras med befolkningen brukar kallas den demografiska transitionen, en övergång från ett tillstånd av höga födelsetal och höga dödstal till allt lägre dödlighet vilket leder till befolkningstillväxt. Så småningom anpassas födelsetalen till lägre dödlighet och befolkningstillväxten planar ut. Befolkning fördubblas under 1800-talet och befolkningsöverskottet leder till ökad fattigdom och emigration.⁵

I vårt material kan vi ana denna utveckling, och faktiskt har vi exempel på hur torpare växer fram från gruppen självägande bönder i Bjuråker. Vi har också exempel på ett annat generellt fenomen, migrationen mot Norrland från Värmland. Skogsindustrins tillväxt bidrog med nya arbetstillfällen. Den ständigt närvarande tuberkulosen ger också sitt avtryck under 1700- och 1800-talet och långt in i 1900-talet. Många är de anor som dog i lungsot, den "vita pesten".

---

⁴ *Lantmäteriet – en modern myndighet med anor*. Lantmäteriet 2017, s. 17.

⁵ Se t.ex. Bengtsson, T. & Ohlsson, R., "Sveriges befolkning - myter och verklighet", i *Äventyret Sverige. En ekonomisk och social historia*, 1993.

Berta Schröders förfäder: En överblick

Namnet Schröder utgör en obruten namnlinje sedan 1500-talet. Släktens anfader i Sverige, Johan Schröder, föddes ca 1590. Han hade sannolikt sina rötter i Tyskland. De andra 3/4 av Bertas släkt var huvudsakligen från Hälsingland, ofta bönder, torpare och soldater.

Jag frågade en gång Berta varifrån namnet Schröder kom, det tycktes mig ovanligt. Hon hade hört att det kom från Värmland. Det visade sig stämma. Bertas farfar kom från Värmland till Hälsingland under 1860-talet och gifte sig. Jag letade mig fram på släktforsarsidor på nätet och hittade intressanta spår som jag följde upp i kyrkböckerna.

Schröders var inledningsvis inte värmlänningar i någon djupare mening, men de fick via giftermål värmländska anor med rötter i medeltiden som Bratt och Glumserud-släkten. Genom giftermål kom även västgötska släkter in med anor i medeltiden. Att det fanns så mycket av Västergötland i anorna var överraskande. I de Schröderska anorna fanns det även andra utlänningar utöver Johan Schröder. Han tillhörde inflyttarna till blivande Göteborg i början av 1600-talet, till Hisingen och den holländska kolonin, men var troligen tysk.

Andra som inkom till Sverige från kontinenten och in i släktträdet under 1600-talet var Christian Robsahm och Catharina Bertels, Johannes Loccenius och Ursula Tamm, Herman tor Smede (Tersmeden) och Katarina Klein, hennes föräldrar Peter Klein och Gertrud Rouglans.

Johan Schröder tillhörde borgarklassens köpmän under 1600-talet. Den linje jag följer kom sedan att verka i en klass av ofrälse ståndspersoner i två hundra år, för att under andra halvan av 1800-talet bli arrendatorer till stora industriföretag i Hälsingland.

När det gäller min farmors geografiska och genetiska härstamning kan vi konstatera att den till stor del finns i Hälsingland och i viss mån i Savolax i Finland, trots det tyska efternamnet. När det gäller Schröder-linjen med ingiften finner vi en geografisk förflyttning, en diagonal från väst till nordöst. Förflyttningen går grovt sett från Nylöse (Göteborg) över Västergötland, Värmland och upp i Bergslagen, särskilt Dalarna, och vidare till norra Hälsingland. Anorna i Nylöse/Göteborg flyttar ut under 1600-talet, Västergötland i form av Skaraborg lämnas under 1700-talet, Värmland under andra halvan av 1800-talet, Hälsingland (Bjuråker) lämnas under 1930-talet.

Landsbygdsprägel dominerar i släkträdets, inte konstigt eftersom det gällde befolkningen i stort. Men det finns även stadsbor. Under 1600- och 1700-talet hittar vi Lidköping, Mariestad, Nylöse, Karl IX:s Göteborg på Norra Älvstranden, Brätte och Vänersborg, Karlstad, Kristinehamn, Jönköping, Skövde, Borås, Uppsala, Söderhamn och Hudiksvall. Under 1500-talet är det främst Göteborgs föregångare Nylöse och Karlstad, men även några städer som låg utanför Sverige som Flensburg, Kiel, Itzehoe, Husum och Hamburg i Schleswig-Holstein.

En iakttagelse är att många av de borgerliga släkter som fanns i Värmland tycks ha ett ursprung i Lödöse, Nylöse och Göteborg. En inflyttning till Värmland från detta håll tycks ske under 1500- och 1600-talet. Lödöse, eller Gamla Lödöse beläget ca 4 mil norr om Göteborg, växte fram under 1100-talet och var den viktigaste staden i Västsverige under hela medeltiden. Troligen hade någon eller några av släkterna sitt ursprung där under medeltiden.

Hur förhåller sig hennes förfäders flyttrörelser till generella rörelser i befolkningen? Under särskilt andra halvan av 1800-talet fanns en stark strömning norrut, inte minst genom skogsindustrins expansion.

När Olof Reinhold Schröder lämnade Värmland under 1860-talet för Hälsingland var han inte ensam. Värmlands befolkningsutveckling talar sitt tydliga språk: åren 1800-1850 hade tillväxten varit nästan 64 % men de kommande femtio åren sjönk den till 14,6 % vilket tillhörde den svagaste befolkningstillväxten bland länen. Gävleborgs län fördubblade istället sin befolkningstillväxt från 44,3 % till 98,1 % under samma period. Västernorrland, med magneten Sundsvall, hade en kraftig befolkningstillväxt 1850-1900, hela 133,3 %. Lars Magnus Schröder, far till Olof Reinhold, drogs till området lite tidigare och verkade i Härnösand och Sundsvall under 1830-talet innan han återvände till Värmland. Bertas flytt söderut under första halvan av 1900-talet följer även den ett större mönster. Hälsingland var ett landskap vars befolkningstillväxt var snabbt sjunkande.

Regional rörlighet längre bak i trädet finns främst inom borgarklassen och där tycks både affärskontakter och möten till följd av utbildning ha betydelse. Uppblandning av folk och släkter är också förknippad med invandring under 1600-talet: tyskar, valloner men främst skogsfinnar, som ofta var mycket rörliga. Exempelen kan mångfaldigas, men huvudintrycket är trots allt lokala giftermål. I så motto speglar släktträdet en generell bild.

Längre ner i rotsystemet finns fler exempel på rörlighet, men de allra flesta har trots allt anor som funnits länge på en plats. När till exempel Anna Margareta Kjellberg lämnade Tärna (i nordvästra Uppland på gränsen till Västmanland) för ett regionalt gifte med Lars Sundén i Värmland så hade hon djupa anor i grannsocknarna Tärna och Kumla, och prästen Lars förmodligen likaså bland bönder i trakten av Värmskog. I sin praktiska betydelse tenderar många släktlinjer att böttna bland bönder i någon socken eller i en stad där anorna bött i generationer eller sekler.

Det är inte minst tydligt i Hälsingland där anor i byar i Delsbo och Bergsjö kan spåras till 1500-talet, där familjer har besuttit samma gårdar i sekler.

Befolkningstillväxten under 1800-talet ledde till proletarisering av en stor del av folket. Man brukar då mena att självägande bönders barn och barnbarn blev torpare och arbetare. Men den sociala nedåtrörelsen kunde även gälla andra grupper. Vi kan se det i Bertas historia. Hennes farfar Olof Reinhold Schröder inledde som arbetare och blev senare landbonde/arrendator åt skogsindustrin. På ett par generationer hade man klivit neråt. Hans far, Lars Magnus, var färgare av textilier, ett hantverk med högt anseende under skråtiden, nu på väg att industrialiseras. Hans hustru kom från Härnösand där styvfadern var borgare och glasmästare i staden. Lars Magnus mor var prästdotter och hennes mor dotter till en länsman. Hon hade fem generationer länsmän i sina anor.

Lars Magnus far och farfar var lantmätare och ingenjörer. Med ett mellanstick av en brukspatron så var också farfars farfar utbildad lantmätare, men han skrev sig som brukspatron. Det här var människor som gifte sig i samma medelklass så det förekommer åtskilliga brukspatroner under 1500-, 1600- och 1700-talet. Här hittar vi också en rad yrken och uppdrag som landsskrivare, kronofogde, befallningsman, skattmästare, vågmästare, borgmästare och rådmän, bevillningsman, inspektor, präst, lektor, professor, spiksmedmästare, slottsfogde, trädgårdsmästare, sjöman, hammarpatron, godsägare, laxfiskare, kvarnägare, officer, krigskommisarie, lagläsare, mineralog, bruksförvaltare, handlare, köpman, och som alltid bönder.

I de tyska släkterna som kom in på 1600-talet och som i flera fall går ner i medeltiden fanns borgmästare, rådmän, köpmän, krigare, ståthållare, godsägare, gästgivare, och fabrikörer. Många människor i Sverige har

dessas personer i sina anor av den enkla anledningen att rikt folk fick fler barn som överlevde och som fick nya barn som gifte sig och fick barn. Flertalet människor som levat i världshistorien har inte något genetiskt avtryck i dagens befolkning. Det gäller i högre grad män än kvinnor. Dominerande män har historiskt ofta haft barn med många kvinnor. Ett blygsammare exempel utgörs av Johan Carlsson Schröder som levde under 1700-talet. Han fick 6 barn med första hustrun och 10 barn med andra hustrun.

En iakttagelse är att borgare (handel), bruksägare och jordägare, ibland också kronans tjänsteman, kunde vara olika roller hos en och samma person. Det är väldigt tydligt bland huvudpersonerna i Kristinehamn och Karlstad under 1600-talet. Varför var det så? För att förstå detta fenomen måste vi förstå 1600-talets ekonomi. Staten hade ambitioner att växa och behövde järn till vapen och pengar till kronan. Därför anlades nya städer och bruk, och köpmän som sålde varor, och utbildat folk i länens och de nya städernas administration. Tillgången på utbildat folk var begränsad men de som hade kunskapen kunde utnyttja den på flera områden samtidigt.

Namnet Schröder går som sagt obrutet ner i det sena 1500-talet och troligen längre än så. Ett annat namn som är minst lika gammalt är förnamnet Magnus, eller Måns som man ofta sade tidigare. Det är samma namn. På Schröder linjen heter ingen så innan Carl Magnus Schröder d.ä. och sannolikt var det hans mor Stina Cajsa Ekebon som förde in namnet. Så här ser en trolig kedja ut från tidigt 1500-tal:

Måns Andersson, Nylöse, fogde, lagman

Erik Månsson, Östra Ämtervik, Karlstad, borgmästare

Måns Eriksson Ekebon, Karlstad, fogde

Anders Månsson Ekebon, Karlstad

Magnus Andersson Ekebom, Karlstad, borgmästare
Hans Månsson Ekebom, Brattfors, brukspatron
(Stina Cajsa Ekebom, fru Johan Schröder i Torsby, Fryksände)
Carl Magnus Schröder d.ä., Torsby, Fryksände, lantmätare
Carl Magnus Schröder d.y., Torsby, Fryksände, lantmätare
Lars Magnus Schröder, Torsby, Fryksände, färgare
Olof Reinhold Schröder, Fryksände, landbonde i Ljusdal (bror Karl Magnus)
Jonas Magnus Schröder, Ljusdal, landbonde i Ljusdal och Bjuråker
Berta Schröder, Ljusdal (bror Lars Magnus)

När det gäller namngivningen i släkterna från Hälsingland och skogsfinnarna i Medelpad finns inte så lång namnkontinuitet i något fall, även om vissa namn var vanliga i olika släkter. Vanligaste mansnamn bland Bertas förfäder ner i 1600-talet, Älvdalen inkluderat, var Per (23), Olof (22), Jon/Jonas (20), Erik (18), Anders (16), Lars (13), Mats (11), Nils (10) och Pål (10). Det här var vanliga namn i stora delar av landet, men faktiskt endast två Carl, en Sven respektive Gustav, och ingen Johan. Bland kvinnonamnen dominerar Karin (26) och Anna (22), därefter Brita (14) och Kerstin (14), Margareta (12), Marit (10), Ingrid (8) och Elisabet/Ella (7). Vanliga namn längre söderut som Sara och Malin förekommer endast tre gånger. Jag noterar också att man föredrog Kerstin framför grundformen Kristina/Stina, som endast förekommer en gång.

Det fanns gott om soldater i Hälsingland och de var många i de familjer som undersöks här. Detta påverkade bygden och folks attityder till livet. Många var dödsfallen med änkor och faderlösa barn som följd. De soldater som överlevde och kom hem kunde ha erfarenheter som de nog ofta hade velat vara utan. Men erfarenheten som soldat kunde också leda till en tjänst som kronolänsman.

Majoriteten i norra Hälsingland var bönder, torpare eller soldater. Någon enstaka var arbetare vid ett bruk, och några var kronolänsmän. Jag hittar endast en präst vilket utgör en kontrast mot det stora antalet präster i Schröders ingiften. Mest överraskande var nog att få inblick i gruppen fiskeborgare i Söderhamn, vilka hade en fascinerande livsstil då man sommartid tog hela hushållet med sig till sina fiskeplatser.

Kvinnolinjen från Berta Schröder går via Hälsingland ner i Älvdalen. Det är intressant att se att de tenderade att bli gamla: Berta 82 år, Kristina Eriksson 80 år, Brita Olsdotter 85 år, Kjerstin Larsdotter 81 år, (Brita Olsdotters far Olof Nilsson blev också gammal, nästan 87 år), Brita Nilsdotter 88 år, Kerstin Mathsdotter 82 år som föddes i Älvdalen. Undantaget är Kerstins mor Marit som dog i hetsig feber 43 år gammal 1766, men Marits mormor Anna Jöransdotter blev 85 år och hennes mor Marit Olsdotter 74 år. Andra som inte var i rak kvinnolinje blev också gamla. Kerstins Mathsdotters farmor Anna Jonsdotter i Månsta i Älvdalen blev 81 år, Annas mor Kerstin Olsdotter 74 år och hennes mor Anna Michelsdotter född 1633 i sin tur 92 år. Och Kerstin Mathsdotters mormors farmor Karin Matsdotter i Näset blev 80 år, och morfars farmor Gulichs Marit Andersdotter i Loka blev 81 år. Det här var på häxprocessernas tid i Älvdalen. Marits 16-åriga systerdotter Anna avrättades för häxeri.

*

Essäen fortsätter i separata dokument med kapitel 2 om familjen Schröder, kapitel 3 om förfäder i Hälsingland och kapitel 4 om anorna hos två kvinnor som gifte in sig i familjen Schröder under 1700-talet.